

ELŐTERJESZTÉS

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2015. május 7-én tartandó ülésére

Az előterjesztés tárgya: Beszámoló Komló Város Önkormányzat 2014. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

Iktatószám: 5041/2015

Melléklet: 1 db

A napirend előterjesztője: Polics József polgármester

Az előterjesztést készítette: Fritsiné Tímár Adrienn szociális irodavezető

Az előterjesztést véleményező bizottságok a hatáskör megjelölésével:

Bizottság	Hatáskör
Szociális és egészségügyi bizottság	SZMSZ I. sz. melléklet I/C.10. pont

Határozatot kapja: Baranya Megyei Kormányhivatal Szociális- és Gyámhivatala Pécs, József A. u. 10.

Meghívott: Elmontné Popán Ildikó, a Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
dr. Tánczos Frigyes Attila, a „Szent Borbála Otthon” Non-profit Közhasznú Kft. ügyvezető igazgatója
Benácsné Rácz Éva, a Családok Átmeneti Otthonának vezetője
Szabó Gabriella, a Szilvási Bölcsőde vezetője

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése előírja, hogy a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak.

A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 10. sz. melléklete szabályozza az értékelés tartalmi követelményét.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
 2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
 3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- 4-5. (hatályon kívül)
6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
 7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
 8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogvédelem stb.).

A beszámoló anyaga a Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat) 2014. évi gyermekjóléti feladatairól szóló, valamint a Szilvási Bölcsőde 2014. évi tevékenységéről szóló beszámoló, a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft Kistérségi Családok Átmeneti Otthona 2014. évi beszámolója, illetve a jegyző által készített anyagokból került összeállításra.

A mellékelt beszámolóból megállapítható, hogy Komló Város Önkormányzata a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott gyermekvédelmi feladatainak, kötelezettségeinek, mind a pénzügyi ellátások, mind a személyes gondoskodást nyújtó ellátások tekintetében többnyire eleget tett 2014. évben.

A Gyvt.-ben előírt feladatok közül a gyermekek átmeneti gondozását nem minden tekintetben sikerült megoldani. A törvény kimondja, hogy a gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában. Az a települési önkormányzat, amelynek területén húszezernél több lakos él gyermekek átmeneti otthonát köteles működtetni. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat több alkalommal kísérletet tett a helyettes szülői hálózat megszervezésére.

A családok átmeneti otthona 2008. 02. 15. napján megnyitotta kapuit, megoldást jelentve ezzel az átmenetileg krízishelyzetben lévő gyermekes családok, várandós anyák elhelyezésére.

A Szilvási Bölcsőde és Családi Napközi két intézményegység integrációjából jött létre 2010. július 1-jével. 2011. évtől csupán a bölcsődei feladatot látja el a gyermekjóléti alapellátások közül, a családi napközit megszüntette.

A gyermekek napközbeni étkezése a nevelési-oktatási intézményekben és a bölcsődében megoldott.

Az intézmények személyi és tárgyi feltételei általában megfelelnek a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltaknak.

A beszámolóban kimaradt a gyámügyi munkáról történő tájékoztató, valamint a gyámhivatal munkája sem került értékelésre. A járások megalakulásával ugyanis ezen feladatok 2013. január 1. napjától átkerültek járási hatáskörbe, a gyermekvédelmi munkáról történő beszámoló kötelező elemei között nem szerepelnek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a szociális és egészségügyi bizottság véleményének figyelembevételével a határozati javaslatot támogatni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

A képviselő-testület – a polgármester előterjesztésében a szociális és egészségügyi bizottság véleményének figyelembevételével – megtárgyalta és az 1. számú melléklet szerinti tartalommal elfogadja Komló Város Önkormányzat 2014. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről szóló beszámolót.

A képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy az értékelést tájékoztatásul küldje meg a Baranya Megyei Kormányhivatal Szociális- és Gyámhivatala részére.

Határidő: 2015. május 31.

Felelős: dr. Vaskó Ernő címzetes főjegyző

Komló, 2015. április 21.

**Polics József
polgármester**

Beszámoló Komló Város Önkormányzat 2014. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermekek védelme alatt a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenységet értjük.

A települési önkormányzat feladatai:

- a pénzbeli és természetbeli ellátások közül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, az önkormányzati segély, a gyermek családbafogadó gyámjaul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása és az óvodáztatási támogatás.
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások tekintetében a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátásának és átmeneti gondozásának biztosítása.

1. A település demográfiai mutatói

Komló város lakossága 2014. december 31-én: 25329 fő

Ebből:

0-18 év: 3698 fő

A település demográfiai mutatói alapján a 0-18 éves korosztály 14,59 %-át jelentette a város lakosságának.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeli ellátások:

A gyermekvédelmi törvény, a végrehajtására kiadott kormányrendelet foglalkozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása, és az óvodáztatási támogatás igénylésének és folyósításának feltételeivel. 2014. évben a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 4/2013. (II. 22.) számú önkormányzati rendelet szerint a rendkívüli élethelyzetbe került gyermekes családok önkormányzati segélyt igényelhetnek.

A/ Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 2014. évben átlagosan 1326 gyermek. 1169 fő kérelmezte a kedvezményt, 27 esetben a kérelmet elutasították.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltétele hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 140 %-át (2014-ben 39.900,- Ft), egyedülálló vagy tartósan beteg illetve fogyatékos gyermeket nevelő szülők, valamint nagykorú gyermek esetében, egyéb esetben az öregségi nyugdíjminimum 130%-át (2014-ben 37.050,- Ft), feltéve mindkét esetben, hogy a család vagyona a jogszabályban meghatározott értéket nem haladja meg.

Elutasítás oka: a kérelmező a jogosultsági feltételeknek nem felelt meg.

B/ Önkormányzati segély (korábban: rendkívüli gyermekvédelmi támogatás):

Támogatásban részesített gyermekek száma: 723 kérelmező, 1180 támogatási eset, 2528 gyermekre.

C/ Családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása, (korábban: kiegészítő gyermekvédelmi támogatás):

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás elnevezés megszűnt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a kiskorú tartására köteles és nyugellátásban vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásban részesül.

2014. évben 7 gyermek részesült ebben az ellátásban.

D/ Óvodáztatási támogatás:

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése. A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelmére - annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke

a) tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző a Gyvt. 67/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint megállapította, és

b) legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába.

Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy a családbafogadó gyám legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig terjesztheti elő, amely évben a gyermek az ötödik életévét betölti.

2014. évben támogatásban részesített gyermekek száma 44 fő.

Gyermekek nevelő család esetén az önkormányzati segélyre fordított összeg 8.428.000,- Ft volt, ami az önkormányzatot terheli.

A Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre fordított összeg 17.279.800,- Ft volt. (Az évi kétszeri augusztusi és novemberi támogatást tartalmazza, 5.800-5.800,- Ft gyermekenként, természetbeni támogatás formájában, fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalványként kell nyújtani.)

A családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátására fordított összeg 598.785,- Ft volt. Mindkét támogatási forma a központi költségvetésből visszaigényelhető.

Az óvodáztatási támogatásra fordított összeg 1.160.000,- Ft volt, az összeg a központi költségvetésből visszaigényelhető.

E/ Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása:

2013. szeptember 1. napjától megváltozott a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítására vonatkozó szabályozás. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem B) lapjának kitöltésével kérelmezhető a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása, amelyről határozattal kell dönteni, megállapítása a jegyző hatásköre.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó

gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

2014. 01. 01. és 2014. 12. 31. között **563 gyermek** halmazottan hátrányos helyzetének, hátrányos helyzetének megállapításáról döntöttünk.

F/ Gyermekétkeztetés: a gyermekek napközbeni ellátása keretében bölcsődei, óvodai és iskolai étkezéssel történik. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza az étkezési térítési díj kedvezményre való jogosultság feltételeit.

A törvény 151. § (5) bek. szerint gyermekétkeztetés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek, valamint fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó intézményben elhelyezett gyermek után az intézményi térítési díj 100 %-át kedvezményként kell biztosítani.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után, három- és többgyermekes családoknál gyermekenként, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-t-át kedvezményként kell biztosítani.

2013-ban kedvezményes étkeztetésben részesülők száma:

- Bölcsődei ellátott:

kedvezményes étkező (50%)	13 fő
ingyenes	5 fő
összes étkező:	43 fő

- Óvodai:

kedvezményes étkező (50 %):	45 fő
ingyenes étkező:	221 fő
összes étkező:	500 fő

- **Általános iskolai:**

kedvezményes iskolai étkező	
(50%):	80 fő
ingyenes étkező	511 fő
összes iskolai étkező:	892 fő

Komló Város Önkormányzata a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével 2014. évben megszervezte a rászoruló gyerekek nyári étkeztetését állami támogatásból. A nyári étkeztetésben ténylegesen részesített gyerekek száma: 250 fő.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A) A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének bemutatása:

Komló Város Önkormányzata a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) értelmében a 48/2001. (03.29.) sz. határozatával, 2001. augusztus 1. óta a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményében látja el a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokon belül a gyermekjóléti szolgáltatást elkülönült szakmai egységben. 2014 évben Komló Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális és gyermekvédelmi ellátási formákról, támogatásokról és szolgáltatásokról szóló 32/2013. (XI. 29.) önkormányzati rendelete tartalmazta a gyermekvédelem helyi szabályait.

2007. január 1-től a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás vette át az önkormányzatoktól az intézmény működtetését, így a gyermekjóléti szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján 19 településen biztosítja. Komló a gesztortelepülés, Szászvárt a működést engedélyező szerv telephellyé nyilvánította, mikroközpontként működik. Szászvár és mikrotérségében 12 településen 2 fő szociális munkás látja el a gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatos feladatokat. Komlón, 2014. 12. 31.-i állapot szerint 7 családgyógozó egy szakmai vezető irányításával látja el a feladatot. Mánfa, Magyarhertelend, Bodolyabér estében 1 fő családgyógozó, Magyarszék, Liget, Mecsekpölöske tekintetében is 1 fő családgyógozó látja el a feladatot 2012. 01. 01.-től, megfelelően annak a szakmai elvárásnak, hogy a kisebb településeken is elkülönüljön a gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítő szolgáltatástól. Hosszúhetény tekintetében 2008 óta különválasztva működik a két szakfeladat.

A gyermekjóléti szolgáltatást végző munkatársak képzettsége a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szakmai követelményeinek megfelel. Az intézményvezető Elmontné Popán Ildikó.

A munkatársak az intézmény továbbképzési tervének megfelelően teljesítették, illetve teljesítik képzési kötelezettségüket.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Komló, Kossuth L. u. 103. szám alatti telephelyen található a Védőnői Szolgálat, a Szociális Szolgáltató Központ és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szomszédságában.

Személyi és tárgyi feltételeiben a Szolgálat a feladat teljes körű ellátására alkalmas, a Gyvt. és hatályos rendeleteinek, valamint a szakmai módszertani levelek követelményeinek átlagosan megfelel.

A Gyermekjóléti Szolgálat feladata:

A Gyvt. 39-40. § értelmében a gyermekjóléti szolgáltatás négyféle cél elérése érdekében teljesít különféle feladatokat:

1. A gyermek testi- lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.
2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése.
3. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.
4. A családjából kiemelt gyermekek családjukba történő visszahelyezése érdekében.

A fenti négy cél elérése érdekében a szolgálat prevenciós célzatú feladatokat is ellát **a gyermekek veszélyeztetettsége kialakulásának megelőzése érdekében, így:**

- pszichológiai tanácsadást, családterápiás kezeléseket, valamint szakemberekhez irányítást heti hat órában,
- ingyenes jogsegélyszolgálatot vehetnek igénybe klienseik havi 6 órában,
- a Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: GyJSz) szakmai vezetője részt vesz a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- a GyJSz jelzőrendszert tart fenn és működtet, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

Kapcsolatot tart különösen: **(Jelzőrendszeri tagok)**

- a hatósági ügyintézését végző szociális és gyámügyi szervekkel
- a Családsegítő Szolgálattal
- a Családok Átmeneti Otthonával
- a Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájával
- a nevelési-oktatási intézményekkel (együtműködési megállapodással)
- az Országgyűlési és Önkormányzati képviselőkkel
- a területi egészségügyi hálózattal
- házi orvosokkal, gyermekorvosokkal
- a Védőnői Szolgálattal (együtműködési megállapodással)
- a Szociális Szolgáltató Központtal (együtműködési megállapodással)
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal (együtműködési megállapodással)
- a Pedagógiai Szakszolgálattal
- a rendőrséggel, ügyészséggel (bírósággal)
- a Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal
- a Vöröskereszttel
- a működő civil szervezetekkel és egyházakkal
- a lakossággal.

A Gyvt. értelmében a gyermekjóléti szolgálat minden év március 31-ig a jelzőrendszer tagjaival áttekinti szolgáltatási területén a gyermekek védelmével kapcsolatos tapasztalatokat és kijelöli a feladatokat gyermekvédelmi tanácskozás keretein belül, ennek a feladatnak 2014-ban is eleget tettek.

Prevenciós célzatú tevékenységeik között kiemelt feladat olyan új szolgáltatások bevezetése, amely a hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik életkörülményein pozitív irányban

változtat vagy szabadidejük hasznos eltöltésében segítséget nyújt. Ezeket a tevékenységeket általában az intézmény szervezi, s amióta térségi feladatokat is ellátnak, az ott élő gyerekeket is bevonják programjaikba. A programok költségeit kizárólag pályázatokból, adományokból, önkormányzati képviselők felajánlásaiból fedezik.

2007-ben első alkalommal szervezték meg a „Biztos Kezdet” országos program keretein belül egy helyi klub kialakítását, melyben olyan szocializációs hátrányokkal küzdő kismamáknak nyújtanak szolgáltatást, akik 0-3 éves gyermekeket nevelnek és az elsődleges szocializációjukban hátrányt szenvedtek. Hetente kb. 30 gyermek és szülő látogatja a klubot.

A Gyermekjóléti Szolgálat több éve folyamatosan jelen van az iskolákban drog és más egészségkárosító szerek, tevékenységek, devianciák kezelésére célzott prevenciók előadásokkal.

A KEF (Kábítószerügyi Egyeztető Fórum) támogatásával lehetőség nyílt egy ún. „prevenciók munkacsoport” kiképzésére. 14 fő láthatja el Komló és Térségében 2009-től a prevenciók feladatokat, amely a deviáns magatartások feltárását és korai kezelését célozta meg. Tevékenységüket 2014 évben is az iskolai védőnő koordinálásával az osztályfőnöki órák terhére végezték. Meghívásra iskolai egészségnapokon is részt vettek.

Július hónapban egy héten át kispályás labdarúgó bajnokságot szerveztek, immár tizedszer, „Focival a drog ellen” Kallódó vándorkupa elnyeréséért. A rendezvényen 120 gyermek vett részt.

Hagyományszerűen végzik a gyerekek nyári pótvizsgára felkészítő korrepetálását.

2014 októberében a város és a kistérség 7-8. osztályos tanulóinak nyolcadszorra is „Sétáló Kimit tud” névvel akadályversenyt szerveztek.

2010 szeptemberében a TÁMOP 5.2.5.-A-10/2 keretén belül pályázatot nyújtottak be a korábbi program folytatásához. A cél itt is a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekkel és családjukkal történő nevelési oktatási intézményeken kívüli foglalkozás. A megpályázott összeg ötven millió forint vissza nem térítendő támogatás, ideje 2011 szeptember 1.-től 2013 augusztus 31. A program fenntartásáról 2014 évben is gondoskodtak.

2014-ben is közreműködtek a nyári ingyenes étkeztetés szervezésében és bonyolításában (250 gyermek).

A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében végzett tevékenység:

- A Családsegítő Szolgálattal napi munkakapcsolatban állnak, mely a kliensek egy részének együttgondozását jelenti.
- A Védőnői Szolgálattal óhatatlan a napi együttműködés, melyet írásos formában rögzítettek, mivel a 0-5 éves korú gyermekek, valamint a várandós kismamák veszélyeztetettségének megszüntetése kiemelt feladat.
- Az óvodákkal, iskolákkal való kapcsolattartásban minden családgondozó két- három intézmény állandó koordinátora, ami a napi kapcsolattartást célozza meg.
- A szülőknek segítséget nyújtanak az iskolaválasztásban.

Gondot jelentett a helyettes szülői hálózat működtetése. Előrelépés, hogy 2008 óta van egy kiképzett házaspár a feladat ellátására. 2013-ban kísérletet tettek arra, hogy a pécsi Ifjúságért Alapítvány komlói férőhelybővítéssel szerződést kössön a házaspárral a feladat ellátására, de az alapítvány a működési engedély módosításával járó ügyintézésnél elakadt.

A Családok Átmeneti Otthonába 2014-ben Komló és kistérségéből 5 családból 10 gyermeket delegált a szolgálat.

A gyermek testi- lelki egészségének családban történő nevelésének elősegítése miatt és a családjukból kiemelt gyermekek családba való visszahelyezése érdekében:

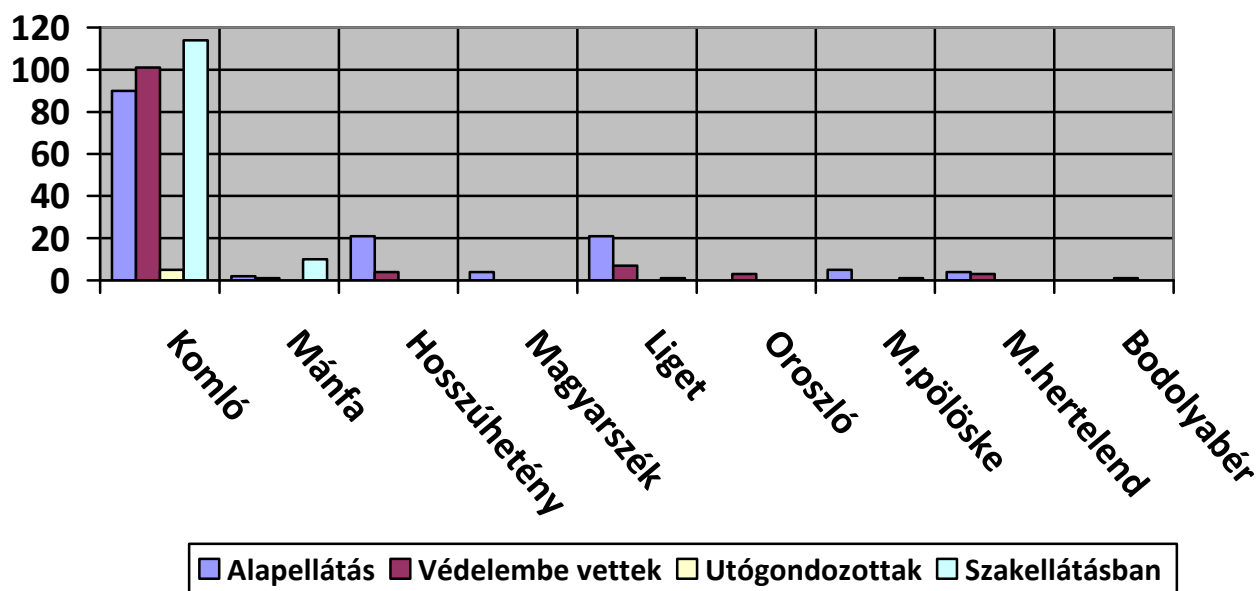
A Gyermekjóléti Szolgálat a Baranya Megyei Kormányhivatal Komlói Járási Gyámhivatal felkérésére részt vesz a nevelésbe került gyermekek családi körülményeinek felülvizsgálatában, ezen gyermekek családját is alapellátásban gondozza. A fenti cél elérésének érdekében kapcsolatot tart a Gyermekvédelmi Központ illetékes családgondozójával, nevelőszülői tanácsadóval, gyámmal, gondozási hellyel.

2014-ben 127 nevelésbe került gyermek családjával tartották a kapcsolatot (a családok száma 61).

A GyJSz elsődleges feladatai között szerepelteti a családokkal történő gondozási tevékenységet.

A Gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenysége:

2014.01.01- től 2014. 12.31 -ig

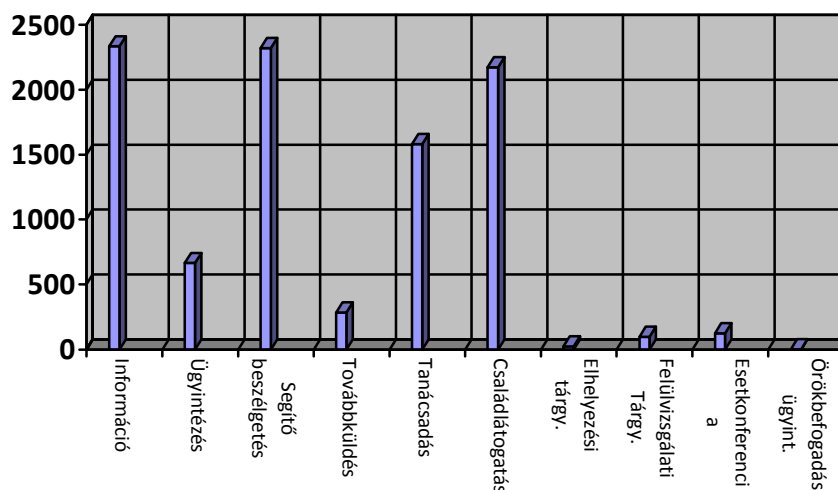

Megjegyzések a táblázathoz:

Az előző évekhez képest pozitív változás, hogy a klienseink majdnem felét önkéntes igénybevétel szerint gondozzák. Ez egyértelműen a jelzőrendszer aktív működésére utal.

A védelemben vett gyermekek és családjaik körében még mindig a legjellemzőbb problémák a szülői elhanyagolás, illetve a gyermekek intézménybe beilleszkedési nehézségei és az ezzel összefüggő problémák köre: iskolai indokolatlan hiányzás, magatartás problémák.

A Gyermejjóléti Szolgálat szakmai tevékenységeinek száma

Megjegyzések a táblázathoz:

A táblázatból az szűrhető le, hogy az önkéntes alapon működő szolgáltatások a kliensek szempontjából milyen súllyal bírnak. Az információ, ügyintézés, segítő beszélgetés nagy száma és egyéb tapasztalati tényezők alapján is elmondható, hogy klienseink iskolai végzettsége, mikro társadalomban elfoglalt helye (izolációs hatások), a makro társadalom összefüggéseinek ismerethiánya miatt nagyfokú segítségre szorulnak. Hosszú gondozási folyamatnak kell eltelnie ahhoz, hogy egyáltalán a kliens alapvető szükségleteihez hozzájusson még akkor is, ha neki felrőható okból (pl. hanyagság) kerül problémás helyzetekbe.

Ezzel magyarázható az a tény is, hogy gondozási eseteik nagy számban hosszú lefolyásúak (akár több év is lehet), mert a gyermekek veszélyeztető tényezői tartósan állnak fent (pl. szülői elhanyagolás, gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség, anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő problémák stb.).

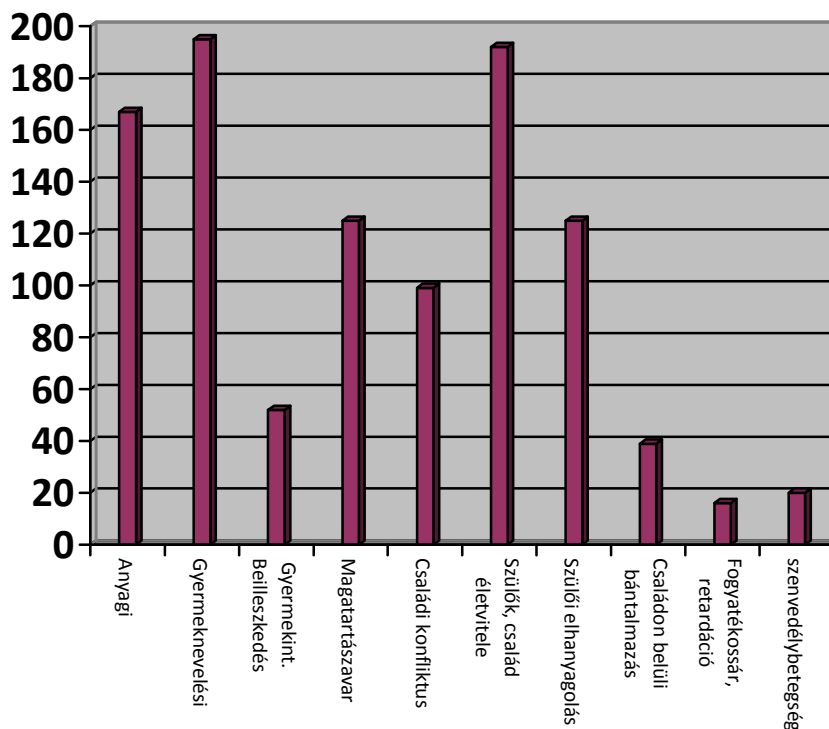
A Gyermejjóléti Szolgálatok új gondozási eseteinek száma a kapcsolatfelvétel módja szerint

Sorszám	Megnevezés	Kapcsolatfelvétel száma
1.	Önkéntes	4
2.	Szülő által küldött	13
3.	Saját intézmény által	15
4.	Jelzőrendszer által küldött	40
5.	Együttműködésre kötelezett	9

Megjegyzések a táblázathoz:

A jelzőrendszer által küldött jelzés alapján felvett kapcsolatok számából (4. sor) kiemelendő, hogy a jelzések 70%-a nevelési oktatási intézményekből, 20%-a a Védőnői Szolgálatról érkezik.

Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint

Megjegyzések a táblázathoz:

Jól látható, hogy a Szolgálatot felkereső kliensek életvezetési nehézségei öt problémacsoport köré rendeződnek (anyagi, magatartászavar- teljesítményzavar, a szülők/család életvitelle, családi konfliktusok, gyermeknevelési).

A fentiek alapján megállapítható, hogy a családgondozók igen széleskörű, életbevágó problémák megoldásán fáradoznak a családokkal. A szociális problémák súlya a folyamatos team-munka létét követeli meg, ezért a kétheti esetmegbeszélések nélkülözhetetlenek.

A 2008-as évben sikerült pályázati támogatással egy konfliktuskezelő tréningen nyolc munkatársuknak részt venni, így a mediáció alapjairól 40 órás képzésben részesültek, mely módszert napi munkájukban hatékonyan tudják alkalmazni.

2014-ben szintén pályázat forrásból, az intézményből 9 fő végezte el a válási mediációs modult. Az intézményi és egyéni országos akkreditáció elindult, így gyámhivatali vagy bírósági felkérésre a mediációs tevékenységet szolgáltatni tudják.

B) Bölcsőde tevékenységének bemutatása:

A bölcsőde, mint a gyermekek napközbeni ellátása a gyermekek védelmének rendszerén belül a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátáshoz tartozik. A gyermekjóléti alapellátás részeként 20 hetes kortól – 3 éves korig a kisgyermek napközbeni ellátása, szakszerű gondozása – nevelése a szülő távollétének idejében biztosított. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde elsősorban a komlói igényeket elégíti ki, de a kistérség településeiről is járnak az intézménybe gyermekek.

A Szilvási Bölcsődében 2014-ben 5 csoportszobában, 68 férőhellyel került ellátásra a bölcsődei feladat.

A szakmai munka irányvonalát a bölcsőde szakmai programjában fogalmazták meg.

A program fő célja:

- A gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek és szükségleteinek kibontakozása, az egyéni és az életkori sajátosságok figyelembevételével, az alapvető gyermeki jogok biztosításával.
- Az önfelelt, szabad játék folyamatában a gyermekek testi – lelki egyensúlyának megteremtése, mert ez számukra érzelmi biztonságot jelent, fejleszti érzelmi intelligenciájukat.
- Testi, szociális, érzelmi, értelmi képességek alakítása.
- A gyerekek összetételéből adódóan a hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása, szociokulturális hátrányainak csökkentése, valamint szocializációjának segítése kiemelt nevelési feladat.

Céljuk a gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése családias, derűs légkörben, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó környezetben, biztosítva az egészséges személyiségfejlődéshez szükséges sokféle, változatos tevékenységet. A gyermekeket az egyéni bánásmód alapelveit figyelembe véve nevelik. Nagy hangsúlyt fektetnek a családokkal való szoros együttműködésre, együttnevelésre.

Az 1997. évi XXXI. törvény kiemeli az olyan kisgyermek szociális vagy egyéb ok miatti felvételi lehetőségét, akiknek egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei nevelés, gondozás. A bölcsődei felvételt a szülő hozzájárulásával a védőnői szolgálat, a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság, gyermekorvos is kezdeményezheti.

2014. évben védőnői javaslatra 2 kisgyermek, a családgondozó javaslatára 5 gyermek, ebből 2 kisgyermek védelembe van véve, a CSÁO illetve az Anyaotthon kérésére (anyaotthonból kiköltöző család) 1-1 gyermek került felvételre az intézménybe.

Neveltségi véleményt 2 kisgyermekről kért a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója.

A gyermekek alapvető joga, hogy egyenlő, elérhető segítséget kapjanak képességeik, készségeik kibontakoztatásához, családban történő nevelkedésükhöz. A bölcsődei gondozásnak, nevelésnek jelentős szerepe van a gyermekvédelemben, a prevencióban, a hátrányok csökkentésében. Lehetőség nyílik az eltérő élethelyzetből induló gyermekek

problémáinak lehető legkorábbi felismerésére, fejlesztésére, a nagyon korán jelentkező hátrányok mérséklésére a lemaradás csökkentése érdekében.

A bölcsődéről elmondható, hogy esélyegyenlőséget biztosít a nehéz szociális háttérrel rendelkező gyermekek számára. Fontos szerepet tölt be a szegénység okozta problémák kezelésében, segítséget jelent a családok számára a munkavállalás, a munkahely megtartás tekintetében. A bölcsőde segítő szerepe a gyermekvédelemben főként a megelőzés területén lehet jelentős.

A megelőzés (prevenció) feladatai

- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel;
- biztonságos, egészséges bölcsődei környezet megteremtése;
- rendszeres kapcsolattartás és együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel.

C) A „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft. Kistérségi Családok Átmeneti Otthona tevékenységének bemutatása:

Az intézmény szolgáltatásaival a gyermekek védelmét, a családi és társadalmi kapcsolatok helyreállítását, az önálló életvezetés kialakítását segíti elő.

Családjaik túlnyomó része Komlóról kérte felvételét az intézménybe 2014 évben, Mázáról egy család érkezett.

A „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft. Kistérségi Családok Átmeneti Otthonában 2014. évben 24 családot gondoztak, összesen 74 főt, ebből 42 fő a gyermekek száma.

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított.

Az intézménybe való bekerülés, az ellátás igénybevétele önkéntes. Az igénylő kérelmet ír, személyesen keresi meg az intézményt, sok esetben a gyermekjóléti szolgálat vagy a jelzőrendszer más tagjai javasolják a család felvételét.

A bekerülés leggyakoribb okai:

- lakhatási és anyagi problémák
- szociális krízis
- családi konfliktusok
- bántalmazás.

A lakókkal 2014. évben is egyéni gondozási tervet készítettek, amely tartalmazza az előttük álló feladatokat és célokat. A gondozási- nevelési terv célja a család - kiemelten a gyermek - gondozásával nevelésével, a család együtt maradásával és lakhatási problémáinak megoldásával kapcsolatos feladatok részletes megtervezése, az abban résztvevő szakemberek, intézmények közötti munkamegosztás illetve együttműködés kidolgozása.

Munkamódszerüket, a példamutatás, a szeretet, a segítő beszélgetések, tanácsok és a mentális gondozás jellemzi.

Az intézményben pszichológiai, jogi, szociális és mentálhigiénés segítséget is nyújtanak. Természetesen az életvezetési és gyermeknevelési tanácsadás szinte napi rutinnal történik. Különösen fontos ez a fiatal szülők, a családi krízis következtében védelmet kereső szülő és gyermeke, a szociális krízis miatt bekerülő családok számára.

2014 - ben a gyermekvárasi és gyermeknevelési témák kiemelt szerepet kaptak, 4 baba született az otthonban. Emiatt a védőnőkkel való találkozás is gyakoribbá és szorosabbá vált az év folyamán.

2014-ben összesen 14.614 gondozási napot tartottak nyilván, ami az intézmény 100 % feletti kihasználtságát bizonyítja, 12 család költözött el az intézményből.

Az otthon kapcsolatot tart különösen:

- A családok lakóhelye szerinti önkormányzatokkal,
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal,
- Védőnői hálózattal,
- Civil szervezetekkel.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása:

A Baranya Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2014. 03. 06. napján ellenőrizte a bölcsőde működését. Megállapította, hogy a „bölcsődében a gyermekek gondozása, nevelése szakszerűen a jogszabályoknak megfelelően történik”.

2014-ben ellenőrizte a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft. Kistérségi Családok Átmeneti Otthona szakmai működését a minisztérium illetékes főosztálya, az elkészült értékelésben hiányosságot nem állapítottak meg.

5. Jövőre vonatkozó célok meghatározása:

A jövőre nézve az eredményes gondozás érdekében továbbra is szükséges lenne a helyettes szülői hálózat megszervezése, amelyhez a szükséges intézkedések megtétele folyamatban van. A jelzőrendszer tapasztalataink szerint nem működik minden esetben megfelelően.

6. Bűnmegelőzési program:

Bűnmegelőzési programmal önkormányzatunk nem rendelkezik, de 2003. november 27-én a képviselő-testület elfogadta Komló Város Közbiztonsági Konceptióját, melynek célja, hogy az életminőséget javító közbiztonság megteremtése érdekében a közrend megóvásában, a bűnmegelőzésben és a bűnüldözésben résztvevők közötti célirányos párbeszédet elősegítse, és megfelelő keretet biztosítson a közös feladatok eredményes ellátására.

A bűnmegelőzés érdekében Komló Város Rendőrkapitánysága együttműködik különböző szervezetekkel –elsősorban a Komlói Polgárőr Egyesülettel és az iskolákkal.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a drogfogyasztás megelőzése és a kábítószer-bűnözés ellen tesz jelentős erőfeszítéseket. (Kábítószer-ellenes Egyeztető Fórum, Közösségfejlesztő drog-prevenció).

Évente megrendezésre kerül: DADA-program, Iskola Rendőre, Tesco-Police-Road Show, a „Focival a drog ellen”, a „Sétáló ki mit tud”.

A komlói bűncselekményt elkövető és próbára bocsátott kiskorúakkal Hideg Zoltán hivatásos pártfogó foglalkozik.

A bűnmegelőzés ellen ható tényezők:

- Általában a családok anyagi helyzetének romlása.
 - A kisebb súlyú cselekmények – szabálysértési értékhatárt meg nem haladó esetek, alkalmi lopások- családon belül elítélésének elmaradása.
 - A szabadidő kulturált eltöltéséhez szükséges programok és intézmények hiánya.
- Kevés eszköz áll a gyámhivatal rendelkezésére (figyelmeztetés, védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés) és a rendelkezésre álló eszközöknek nincs kellő visszatartó ereje.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés:

Az önkormányzat a következő civil szervezetekkel működik együtt:

- Kábítószer Egyeztető Fórum (bűnmegelőzés és szenvedélybetegség tárgyában)
- Polgárőrség
- Szent Kinga Caritas Alapítvány
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület
- Belső Tűz Egyesület.

Komló, 2015. április 21.

Fritsiné Tímár Adrienn
szociális irodavezető